

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De iustitia et iure - Cod. Ettenheim-Münster 197

Bach, Iacobus

[S.l.], 1636

Sectio XI.

[urn:nbn:de:bsz:31-117148](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-117148)

SECTIO XI.

74.

Quomodo recient Iudices accipiendos munera à
litigantibus?

Notandum primo quod non potest esse vel stando in iure, pade aut
divino vel stando in iure humano conii vel peculiariter abiectionis
regni aut provincie. Notandum deo eiusmodi munera dari
hoc Iudicibus vel tanquam pretium aut s. stipendium suarum
actionum; aut aliter gratis & liberaliter per modum largitionis
& donatiois.

His suppositis certum e primo Iudices, qui hnt
constitutum stipendium & pretium iustum suarum actionum sine
ex lege sine ea conventionione, n potest aliquis amplius accipere in pre-
tium pro suo munere exercendo. hac e doctrina conii, de qua dicitur
pt l. de Molina qui alios refert tom. i. de iustitia diff. 23. Q ad
vero e clara, qd in omni emptione & venditione pretium ex ex-
cessu supra pretium iustum & legitimum e iniustum & excessu debet
restitui, si ergo Iudex ho pretium lege taxatum quicquid ultra
illud accipit, iniuste accipit & debet restitui, sine pretium illud
statutum sit ex conventionione cum partib, sine ex taxa. Reipubl.
datis Iudici certum e, determinatum stipendium pro suis actioni-
bus, iam e. Iudex debet illas ex iustitia, e per consagens h pt
aliud pretium pro illis accipere.

Diximus a. n potest Iudicem pro eiusmodi actione
plus pretii accipere, per hoc e. n tollitur qd potest accipere pretium pro
labore alio ad qd n tenebatur ut sic petatur a Iudice qd egrediatq
domo e iter longum faciat ad locum distantem, quo vero n tenebatur
ire, vel aliquid aliud indebitum prestat, pt pro huiusmodi labore
pretium iustum accipere vel expensas recluso scandalo e. Statuto aliter
prescribente, id est e. pro eiusmodi extraordinarij actionibus
certum etiam pretium prescribi e taxari, ne facile detur occasio
munerum & largitionum sub hoc pretextu. videatur Molina ubi
supra e Nauarrj in commentario de datis & acceptis pro iustitia
& pta num. 17. & 43.

Quomodo item quando e constitutum pretium iustum,
nam si certo constaret pretium illud lege taxatum n e iustum, accipere
pt

est usq. ad terminos iusti pretij processum si ratio consuetudine
sit introductum. potuit e. contingere, qd. pretia fuerint taxata
tempore antiquo qua valon pretio habebantur qua ad vitam huma-
nam si necessaria, postea vero superueniente copia pecunie augent
pretia aliarum rerum, & per consequens dependiam illud si sufficiat
pro iudicis officio compensando, tunc a. sit accipere usq. ad limites
pendij iusti. Auertit tñ. Molina si concedendam facile licen-
tiam hoc faciendi vs. ministris regij seu iudicibz, qui licet dependio
sibi assignato si possint viuere, hnt tñ talia officia, qua alij multi
acceptabunt & exequentur pro eodem stipendio, eo qd. hnt simul
coniuncta multa priuilegia & honores qua oia si pars gramy. sicut
vobm habere spem ascendendi ad officia superiora, alia quoq. emul-
dimenta & dondotes extraordinarias. Deniq. Princeps si tenetur dare
ministris & residentiam integram, non facile vniuersis multis di-
uites qui pro illo stipendio & alijs commoditatibz huiusmodi officia
libenter accipiunt. Videatur etiam Matthienzo in dial. rectoris
parte 3. cap. 22. infra.

Secundo certum e. nihil pro iudicem accipere
in pretium illij rei quam ex iustitia tenetur dare, & q. si ex
officio tenetur sententiam iustam proferre, adire litigantes, & i-
milia, si sit pro illis pretium accipere, qd. ut vidimus sectione pro-
cedenti, resugnat qd. aliquid debeatur ex iustitia dicitur, & tñ ipi
a. nouo vendatur; hoc a. locum hnt si solum respectu illij vel ea
actio debita erat ex iustitia, sed etiam respectu aliorum, nec e.
sit iudex sine iniustitia accipere pretium ab aliquo tortio ut
proferat sententiam iustam pro Petro quam proferre debebat. proo
merito docet Molina vbi supra cum ioui Doctorum contra totum
lib. 4. de iustitia q. 7. art. j. ad 2. qui docuit si teneri rebituea
eum qui accepit a Petro aliquid pro pretio, si occideret Joannem
quem volebat occidere, qudm sententiam ab oibz iam de religam
implere & nuper Joannes de la Bruz in directorio consensu in
7. precepto art. 4. dub. 3. concl. 3. qd. nimirum licet ille tene-
retur ex iustitia si occidere Joannem, si tñ tenebatur id facere,
in gram Petri qd. hoc poterit aliq. pretium accipere.

Hac tñ opinio aperit plane. Altium vniuersis,
furtis, rapinis &c. sit e. aliquis dicere se accipere pretium si
ab illo cui mutuum det nec pro mutuo, sed ab alio stio, eo qd.
in eius gram datur mutuum Petro. sic etiam si fur dicere
se velle occidere meam amicum nisi ei dederit aliquam pecunie
summam, & sic de alijs. Ratio a. a priori e, qd. nemo sit vendere
illa

illud cuius h' h' dominium morale, sed ille fur h' h' illum Ius
ad vitam vel mortem mei amici & h' p' cam mihi vendere,
nec pro ea pretium accipere.

Dices: solum vendit suum affectum relinquendi ho-
micidium in mei graam, cuius quidem affectu ipse e' plene Dominus.
Sed contra, q' in primis hoc pacto poterit etiam accipere pretium
a meipso pro h' occidendo me, q' p' ducere se solum vendere
affectum omittendo hoc in mei graam. sic etiam poterit vitu-
tate accipere pretium ab eo qui cui dat mutuum, n' quidem pro
mutuo, sed pro affectu quo dat mutuum in eius graam. P'inde
impugnatur a priori, q' ille qui dat pretium, n' intendit emere
affectum aliquem venditoris erga se, sed redimere vitam amici,
nec venditor tenetur ex iustitia habere illum affectum erga
emptorem de hoc e. h' curat ipse emptor, sed solum abstinere ab
homicidio, h' ergo datur pretium pro illo affectu sed pro omissione
homicidij.

Dices: eo ipso q' emptor dat pretium vult mouere
venditorem ut intuitu dantis pretium n' occidat, pretium e.
ex e' ordinatur ad mouendam accipientem. Sed contra, q' hic
affectu generalis e' transcendentalis in omni venditione, nam
quicunq' vendit librum intendit mouere venditorem ut velit
habere illum librum, hoc a. n' distinguitur ab ipsa emptione libri,
nem e. e' emere librum ac velle mouere venditorem pro dato
ut hat affectum danti librum & hic affectu n' e' dignus alio pretio
ab eo quo d' emitur liber, sicut etiam quando meremur gloriam
apud Deum, meremur simul q' Deus hat voluntatem dandi glori-
am, n' t' oportet dari ex parte nra aliu meritum quo meremur
illud affectum Dei nec potat distinguere mereri gloriam e' mereri
q' Deus hat affectum dandi gloriam. n' a. loquaris n' de hoc affectu
cori, sed de affectu amicitia quo ille hoc ex amore amicitiae
ergo me n'nt occidere, mereri amicum, iam videmus emptorem
nullo modo emere talem affectum nec curare de illo, & pro
eiusmodi affectu n' datur pretium, nec hoc titulo reddi p' licita
talis emptio.

Tertio consentiunt pleriq' loquendo saltem de iure
generali pretium accipit a iudice pro sententia spiritali vel aliquo
alio acte iniudato n' debere restitui, sicut si aliquis accipiat pre-
tium pro homicidio perpetrando, nam licet ea deceptio sit culpabilis,
n' t' e' pro aliquo debito, q' aliuu op' ipsum erat pretio estimabile,
& opere subdito n' e' obligat' restituendi pretium, sicut nec meretrix
tenetur

tenetur restituere pretium acceptum pro tua turpitudine. vide-
atur Lesig. lib. 2. cap. 4. num. 32. qui alios affert.

His suppositis restat difficultas de acceptione munerum
quæ n̄ tanquam pretium dantur, sed ad mouendum animam
iudicis in alteram partem, an e quomodo sit illicita. & primo
dubitari potest an sit illicita de iure nã, an vero solum de iure
positiuo. Aliqui dicunt e illicita de iure nã, sed ex eo, vt dixit
Baldus in l. hac lege C. de sententia ex periculo recitanda, quos sales
habere debet ad sui muneris executionem, si licet scientia ne
sit iniquus, et conscia, ne sit diabolicus, q̄ alijs verbis dixit
S. Thomas in psal. 7. Iudicem indignum, sponte et iustitia.
sicut a. seia opponitur ignorantia, ita restitudo nisi iustitia
videtur aduenire munerum receptio, q̄, vt dicit scriptura Exod.
23. munera etiam excoecant prudentes et subvertunt verba
iudicorum. Et ego in eadem scriptura partim reprehenditur haic
j. Principes sui in facies, socij furum, quos diligunt munera
sequuntur retributiones. Deuter. 16. n̄ accipies personam nec
munera, q̄ munera excoecant oculos sapientum. Ecclesiast. 20.
tenia et dona excoecant oculos iudicem; et docuit primo Reg. 12.
Samuel commendauit se populo dicens: si de manu cuiusquam
muna accipi, e alibi passim. in quo sensu explicat aliqui illud
psalmi 20: reges eos in virga ferrea, n̄ aurea, sed ferrea ob in-
flexibilitatem quam ferrum habet, n̄ aurum q̄ facile flectitur
& facilius flectit. hinc apud oēs obiq̄ gentes turpes existimatum
e in iudicij accipere munera. & videatur Mathey in pres.
tract. 6. cap. j. dub. 27. & n̄ solum de iure positiuo sed de
nãli illicita e hoc munus acceptio. ita videntur sentire
Gabriel in 4. dist. 15. ff. C. cond. q. Joannes Monachus in extru.
ima de sententia excoecationis inter cõnes verbo Clericos, quibz videtur
favere. Didacus Perez cum alijs, quos adfert 2do ornamenti in
fine. Ansonius 3 parte. tit. 9. cap. j. d. 2. Matthienzo in dial.
relatoris cap. 35.

Alij dicunt n̄ e hoc prohibitum ex iure
præciso nã licet sit tale, vt q̄ pericula e inconuenientia dig-
nissime prohibetur iure positiuo. ita videtur sentire Paxtang
dicto commentario de dotis et accipis num. 5. cum alijs. Primo
q̄ Innocentij PP. in cap. cum ab omni de vita et honestate Cleri-
corum n̄ dixit absolute, e. malum hanc munus acceptioem,
sed habere speciem mali. 2do q̄ si eēt contra Ius nã, n̄ potest
consuetudine contraria præscribi, p̄ e. a. aliquando præscribi
potest

probat idem Naragoy cum facultate tit. de salarijs l. j. Borseto
 in irregularibz verbo sportula. Alciato lib. 3. distinctionum cap. 17
 ex dolo curie & ex A. de sadiujs l. ne. autem. collator b. ubi
 datur sadiujs facultas recipiendi munera quicquid dixerit glos.
 in Clem. Statutum de electionibz, & Romanus irregulari 128. ne-
 gantes id unquam praxerit. pcc.

In hoc dubio primo dicendum videtur aliquam
 munerum acceptionem ee sine iure naturali licitam, aliquam tñ
 ee oio illicitam; tunc videtur e illicita quando dantur in ea
 quantitate, attentis personarum & temporum circumstantijs, ut
 moraliter loquendo e vt in plurimum inducant peruersionem iudicij,
 imposita e de humano modo p. Iudex qui pendente lite accipit
 ab uno ex litigantibz magnum alij donum v. g. domum vel vineam,
 postea in discordia cor & improbae sentie, n. propinquit multum
 in fauorem illij. e quidem licet aliquis Iudex reperiretur aucto recte
 vel rusticus, qui post accepta dona ingentia condemnaret donantem,
 a corruerit tñ contingens iudicandum e, sicut in peccato fornicati,
 qua accipit suam malitiam ex damno proles qua male educabitur,
 p. inconueniens licet in aliquo particulari cesser, a corruerit tñ con-
 tingentibz iudicatur, p. facile tñ fingent & promitterent hoies
 illis inconueniens cessaturam in multis casibz in quibz reuera
 n. cessaret. sic etiam contingeret in eiusmodi acceptione mune-
 rum, facile e. Iudex fieret tñ sibi e sua integritati, e tñ post accepta
 munera insensibiliter afficeretur & inclinaretur ad illam partem
 ne videretur inurbans & ingratus donatori. Coeterum aliquando
 ea munerum acceptio n. erit mala de iure. nat. siue q. equus e
 e magis spectans ad civilem urbanitatem, quam ad corruptelam, vel
 p. alij d. libeli dandi, ut si consanguineus vel amicus sit qui dat,
 vel q. n. dantur ab his qui litem hant proxentem vel proximam,
 vel q. dantur post litem iam finitam, vel p. alias similes casus
 e. c.

2do dicendum e stando in eodem iure. nat. e etia:
 amsi acceptio munerum sit mala n. obligat ad restitutionem
 muneris accepti; hoc e contra Gabrielem in. 4. dist. 15. q. 6.
 id tñ docent, coiter Theologi receptiores cum Patruano ibi q. 1. art.
 5. cond. 4. e p. q. vnde quis e Ang rei sua ept eig dominium
 valde transferre, cum ego litigans dederit gratis esse fontem, ea
 munera hōri, e eig potestas n. sit legata. Nec amp. ista, n. e cur
 n. hēt effectum valdum transferre dominium in accipientem.

Hanc tñ eodem doctrinam ego ita limitarem,

16

ut illigatur post finitam eam & post sententiam iam prolatam,
nam ante finem eae frequenter erit forte eadem obligatio restitu-
endi munera quae fuerat h' accipiendi, eadem e. inconvincibilis
oriuntur ex retentione quae ex acceptione, nec minus iudex incli-
nabitur in alteram partem qd munera retentis quam qd accepta
& ad vitandum illud periculum tam oportebit restituere accepta
quam h' accipere. Dixi frequenter e. eandem obligatorem, qd
aliquando ob inmutabilitatem fugiendam potest forte licere restor-
tio, minus e. utramque est restituere, semel accepta, quam oblata
modeste recusare, e. idcirco stando in iure non potest aliquando ex
hoc capite excusari retentio etiam si acceptio fuerit vitiosa.
Vide obiter infero minus teneri iudicem ad restituendum pretium
post munera accepta e. consumpta, quam ad restituendum a ipsa mu-
nera, maior e. est inmutabilitas restituere, pretium h' nobili qui
iudici aliquid donavit; aliquando tñ ad hoc etiam teneretur
iudex qd periculum perverisionis iudicij, qd ex precedenti munere
acceptione imminet. Deniq. post finitam ois libere obligatio illa
in iure non censet, ut dixi, qd iam tunc h' e. periculum perverisio-
nis iudicij, nec fit ulla mutua parti contracta in retentione
munerum, ex qua nullum iam illi periculum imminet.

2° dum dubium e. loquendo de iure humano,
an e. quomodo liceat vel h' liceat honori munerum acceptio. In quo
dicendum e. primo loquendo de iudice laico supra in iure. coram pro-
hibitum e. de munerum acceptione, ut constat ex l. plebis scito
ff. de officio Praetoris l. solus ff. de officio Proconsulis. h. nono
iure. l. de poena iudicis. h. de iudicij d. nullo quoq. e. d. seq.
h. ut iudices sine quoque suffragio fiant. l. j. C. ad legem Jul.
repetundarum, e. alibi saepe. ubi e. munera prohibentur e. poena
statuuntur. De iure vero canonico iudicij Ecclesiasticis eadem
fit prohibitio. capite cum ab omni de vita e. honestate Cleric.
c. statutum de rescriptis in 6to. c. exigit. e. c. Romana
de censuris in sexto.

Altera in h' limitatio huius prohibitionis
in eodem iure. prima qd iudex a summo Pontifice delegatus
accipere potest a litigantibus munera in cibo e. potu, si in aliquo alio;
fit, inquam, dummodo liberaliter offerantur, hoc e. nullo modo
petita e. adeoque ut intra dies paucos consumi possint, ut colli-
gatur ex c. statutum d. in super de rescriptis in sexto. 2da
limitatio e. qd Episcopi quando accedunt ad consecrandas Ecclesias
accipiant seu expensas, ut habetur in c. cum sit de simonia 2°
Istis

Pro quando idem accidunt ad visitandas Ecclesias cap. Romana
 & procuratores de censuris in sexto. videatur Molina ubi supra disp.
 84. & 86. Quarta limitatio est, ut alicubi accipiantur sportula
 a litigantibus ultra Imperatorum publicum, quae sportularum acceptio
 aliquibus in locis consuetudine praescripta est. In vniuersum obuia ca
 ora, quae in hoc genere consuetudine legitime praescripta habent,
 praesumi licite quomodo non sint contra ius naturale. ubi vero
 ea consuetudo non sit, standum est iuri peculiari cuiuslibet rei vel
 provinciae, singulae est. habere solent in hac parte proprias leges
 praecipue vel minus strictas quae obligabunt quoadmodum contraria consue
 tudine non obrogantur.

Intra has tria leges est tertium dubium: utrum quando
 obligant iudices ad restituenda munera sit accepta, illi iudices sint
 de obligatione restituendi ante condemnationem, an vero solum post con
 demnationem iudicis. Pro quo suppono reperiri multas leges in
 aliquibus provinciis, quae non solum prohibent acceptationem munerum,
 sed docent poenam, et iuris obligant in consilia ad solutionem
 poenae & ad restituenda munera, imo aliquando adhuc ante con
 demnationem iudicis. Item obligant iudices ad iurandum quando
 suscipiunt officium re soluturos poenas & restituturos munera ac
 cepta.

His suppositis multi dicunt eas leges obligare in
 conuicta etiam quando crimen est occultum & ante ullam iudicis de
 claracionem, & Princeps sit ita obligare, & aliunde videtur in hoc
 casu constare de eius intentione taliter obligandi. ita Lotus,
 Joaces Medina, Bartholomaeus Medina, & alij apud Molinam ubi
 supra disp. 88. Eandem sententiam tenent Mercator q. de contrac
 tibus cap. 16. Corduba lib. 1. q. 38. Franciscus Ortiz in summa
 rio cap. 13. Vega lib. 3. summa. con. 302. Emanuel Rodriguez
 verbo Index cap. 183. con. 1. Banner 2da 2da q. 71. art. 4. qui
 negat teneri ad restitutionem poena ante condemnationem, affirmat
 tamen restitutionem munerum, & etiam docet Salonus ibi ^{cum} in eadem
 distinctione, & legit eum maiori rigore. Thomas Sanchez lib. 3. con. 1.
 cap. unico dub. 1.

Contrariam sententiam appetuntur multi &
 gravissimi DD. quod iudicet licet leges obligent ad suscipienda
 munera, non obligent ad restituenda gratis accepta ante declaracionem
 iuridicam veltem criminis commisi. hanc tenent Molina ubi
 supra, Henriquez lib. 4. de Pontificio & legibus cap. 21. l. 6. Hayes
 q. de donandis difficultate 7. in fine. Perez lib. 2. ordinamenti
 tit. 3.

tit. 3. lege 24. & tit. 15. l. 30. Petrus Navarra lib. 4. resti-
tutione num. 107. Jusques torn. 3. in imman 2da & sup. j. 6 q.
num. 17. Rebellus lib. 18. de donacionibz q. vlt. Salas disp. 15. de
legibus num. 50. & segg. & alij multi recentiores, quam ego etiam
probabilem censeo.

Primo ex cour praxi omnium Iudicium etiam
timorata conuicia, qui nunquam ea munera restituerunt quando
fuerant liberaliter data. 2do qd n aliter tenentur ad restituti-
onem munerum quam ad solutionem poene, imo ad relinquendam offi-
cium, qd aliquae leges de his rebz eodem modo loquuntur, durissi-
mum a. videtur eos obligare, ante condemnationem iudicalem
ad relinquendum officium qd hnt. 3tio qd lex humana debet ee
iuris & humanae fragilitati accommodata, lex a. obligans ad
solutionem poenae ante condemnationem durissima est, & ad nihil
aliud vtilis nisi ad illeguandas hnt subditorum qd n e credendum
Christianum & pium Principem in ea senta obligare.

Pro contraria sentia adduci pot primus textus in l.
non dubium C. de legibz vbi annullantur pacta, contractus, & oia
alia qua fiunt contra legis prohibitionem, sed deniqz ille facta
& lege prohibente, & facta nulla, & pro consequens n transulit
dominium muneris in accipientem. Et cum Molina dicta disp.
88. in primis textum illum illigi a multis quando lex pro-
hibet aliquem contractum videndo in mera prohibitione, sed vero
quando progreditur ad puniendum vel providendum alia via ne
fiat, tunc e. actus n censetur nullus nisi exprimeretur. deinde
alii dicunt legem, illam solum habere locum in foro externo
& post latam sententiam, nec aliter ee. vtu receptam, imo alio modo
intolerabilis est ad humanum commercium attentata multitudine
legum prohibentium aliquas actiones.

2do arguitur: qd aliquando per leges huma-
nas prohibetur munerum acceptio & praecipitur restitutio
ante vllam condemnationem, & hnt res praecipuuntur hoc iurare.
Et hoc illigi ante condemnationem ad poenam, n hnt ante declarationem
iudicalem delicti, sicut aliae similes leges poenales eo modo re-
gulariter illiguntur iuxta probabilem multorum sententiam,
quam sequitur late Thomas Sanchez torn. 1. in decal. l. 2. c. 22.
num. 20. qd si plus voluit legislator, leges quae hanc partem
q videntur iuxta vtu recepta nec fortasse accommodata fragi-
litati humanae, cum ibi statueretur etiam poena restituenda, quae
duplum & privatio officij &c, quas poenas exequi contra seipsum
ante

ante Iudicis condemnationem durissimum est. expedit tñ Confes-
sarium huiusmodi Iudicibus in poenitentiam iniungere restitutio-
nem ergo qd auerunt, ne facile contempnant prohibitionem & pe-
ccatum qd frequenter in huiusmodi acceptione committunt. Soneg
iuramentum vel n' e de restituendo ante condemnationem, vel solum
obligat eo modo quo lex se ipsa fuerit in vru, solum ex. iurat de
restituendo quatenus per ipsas leges obligantur.

Tertio objicitur textus in cap. Statutum d. si quis
a. de rescriptis in sexto. ubi Iudex delegatus precipitur restituere
qd accepit nulla eorum, quibus restitutio faciendae, remissione
valitura. Ad hoc tñ facile R' est illigi post condemnationem. Sed
est vrgeri ex cap. exigit de censibus eod. lib. ubi visitatores
accipientes aliquid ultra debitum precipiuntur restituere duplum
infra mensem sub poena interdicti & alij poenis. Recent aliqui
hoc Statutum n' esse vru receptum; faciunt fortasse R' post ubi
solum precipi restitutionem fieri Eccl'ie a quibus fuit acceptum,
qa nimirum Eccl'ia illa censetur iniusta, nam licet eorum
Clerici dederint, facta Papa tñ, qui e' summus eorum ad minis-
trator, n' consentit, imo prohibet poena eorum. Sed adhuc obstat duplum illud,
qd restituere precipitur visitator, n' fuisse acceptum ab Eccl'ia sed
simpulum & illud n' retinetur iniusto Dno. Ad h' iterum dicitur
qd ubi supponi acceptum fuisse minus cum peccato mortali, ut con-
stat ex verbo illo, violare praesumpserit, in cuius peccati poenam
ponitur interdictum, cum had tñ moderate, qd si visitator restituerit
duplum infra mensem, n' incurrat interdictum, incurrat a.
si n' restituit, n' tam qd n' restituit duplum, quam qa accepit con-
tra Iustitiam & contra gravissimam Eccl'ie prohibitionem munera
non debita.

Potes: an peccet etiam quibus eiusmodi munera
Iudici n' potenti ea licite accipere? R' si dat ad redimen-
dam suam vexationem iniustam n' peccare. Ita Molina dicta disp.
8. 2. cum alijs e' d'iter, quos refert & sequitur Thomas Sanchez dicto
lib. 3. consil. cap. video dub. 3. monet tñ idem Molina Confessa-
rios ne sint faciles ad credendam vexationem iniustam, Inter-
venit tñ vere quando imminet periculum contra Iustitiam clarem
vnius partis, vel quando Iudex n' e' aequalis vtriq; in expediendis
eorum negotijs, sed expedit prius eos a quibus munera accepit, cocti-
ros differt in longum tempus cum gravissimis rempibus e' moles-
tys. Similiter peccat Iudicem famuli qui a legibus facilem
praebent aditum, alios a. iniuste differunt & gravant, quare ijs
etiam

etiam dare, licet ad redimendam vexationem. Si vero famulus sine
aliorum providentia procurat alicui auctoritatem extraordinariam, ut
eum cuius iudex expernat, poterit licite, eade causa aliquid accipere,
melius tamen faciet non accipiendo pro ipsius et periculum mali. Denig
to quod datur vel alij accipiunt ad redimendam vexationem iniustam,
debet oio restitui, quod accipitur iniuste, et iniuste dicitur, sicut de
pro, datur ut pretium pro sententia iniusta, de qua diximus supra debere
oio restitui, si qui dederunt. De alio officialibus publicis, quo-
modo peccent accipiendo obla stipendium taxatum, dicemus infra dispa-
tatione sequenti.

SECTIO XII

De alijs Iudicum obligationibus.

Restant alia dubia leuora circa Iudices. Primam e. an liceat
Iudici condemnare illum qui confessus e crimen spe veniae
& impunitatis sibi a Iudice promissa. Prima sententia affirmat
licite fallere, cum spe veniae e postea eum punire, ne maneant de-
licta incognita e impunita. hanc late docet Gomezius cap. j.
de constitutionibus in sexto num. 143. e seqq. cum Felino e alijs.
ad id videtur conuenire id Jo. Archidiaconi in cap. solum 22da q. 2.
refert de. Alexandro 8. qui cum non potest a Simoniacis Epis confessi-
one in criminis extorquere, promissa denig illi secreto impunitate,
si tunc crimina coram Cardinalibus confiteretur, hac via illum per-
duxit ad detegendam publicam culpam, cui publice confitenti
Pontifex dixit ex tua confessione te copioso e publico depono.
hoc a. dictum multum commendat Archidiaconi. Alia similia ex-
empla refert Basila Fulgosig libro exemplorum capite de actu, dictis
e factis. Rationem item probant, quod sicut impium e bonos deci-
pare, ita pium e malos, quos aliter punire potimus, iniuris e ad his
circumuentos punire, nam, ut ait Bert. l. j. col. penult. versu.
quartus quidam. C unde vi, nullus e dolus in fides pcedombus non
seruetur. Videatur etiam de hoc late Reuin lib. de maiestate
Principis a num. 3.

2da sententia docet confessionem sic extortam
e pro iure nullam, iteog sententiam latam ex vi illig e irritam vel
e Iudicem teneri ad restitutionem oium demanorum. hanc tenent
Antonij Gomez tom. 3. variarum cap. jo. num. 6. e in leges Tauri
l. j.